

Un număr vechiu 2 lei

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR: DIMITRIE ALEXANDRESCO

Decanul Facultății de Drept din Iași, fost Procuror-general la Înalta Curte de Casație

PRIM-REDACTOR: ION N. CESAURESCU

REDACTOR-PROPRIETAR: I. S. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an, în România, cu Tabla. . . 45 lei
 6 luni 20
 3 luni 10
 Străinătate: 50 lei pe an, 25 pe 6 luni

*Apare de două ori pe săptămână
 sub redacțiunea unui comitet*

Abonamentele se plătesc todeauna înainte

Redacția & Administrația

București, CALEA BAHOVEI

Lângă Palatul Justiției

TELEFON № 16/98 —

S U M A R

— Legea Burselor și Avocații, de d-l Cons. Popescu;

JURISPRUDENȚĂ :

— Casație S.-Unite: *Eufrosina-Ionescu-Zane cu Bălița Iliescu și Col. Elefterescu* (Privilegiul vânzătorului se conservă prin transcrierea titlului care a transferat proprietatea la cumpărător și acest privilegiu nu se perimă ca ipotecile prin expirarea termenului de 15 ani dela transcriere. — Art. 1737, 1740 și 1876 cod. civil);

— Casație s. I: *Mar'a și L.-Colonel Paul cu G. G. Rușescu ș. a* (Successiunile ce sunt de împărțit între aceiași moștenitori se pot întruni spre a forma o singură masă de împărțit. Moștenitorii pot cere conf. art. 783 c. civil, a se raporta la masa de împărțit donațiunile și sumele primite de moștenitori din succesiune);

— Casație s. II: *I. Rădulescu și Ilic Avramcu cu Ministerul Public* (Faptul de a procura, în urmă făminitorului o factură mincinoasă spre a ascunde proveniența lucrului furat, nu constituie o complicitate), cu o Notă critică de d-l profesor I. Tanovicăeanu.

— Curtea de apel București: *Ministerul Public cu Voicu Teodorescu* (Provoacățiunea și asistența ori procurarea armii sau ajutorarea la comiterea unei crime sau delict constatate în sarcina unui individ, nu sunt două forme deosebite, ci aceste acte ale agentului sunt numai două moduri deosebite de complicitate la unul și același fapt);

— Trib. Fălciu: *Parchetul Trib. Fălciu cu Leon Fischer și Maria Moruzici* (Când un proprietar cumpără treptat mai multe moșii vecine și stricăându-le hotărele le face un singur corp, cu o singură administrație, cu intenție de a forma un domeniu și așa le exploatează și le arendează de mai mulți ani, nu poate face în urmă proces arendașului pentru rezilierea contractului, pe baza legii trusturilor, că ar deține în arenda mai multe moșii ale căror întinderi totalizate ar excede cățimea determinată de lege).

Rezumatele Jurisprudenței Curței noastre de Casație

Curtea de casație s. I: No. 1: Perimare. — Act de procedură cu caracter contradictoriu. — Adresa președintelui către supleant prin care trimite dosarul pentru a face o cercetare. — Rezoluția supleantului pusă pe acea adresă. — Dacă aceste acte pot întrerupe perimarea. — Art. 257 pr. civ.; *No. 2:* Retract litigios. — Cazurile în cari un asemenea drept nu este admisibil. + Cazuri pimitive cari nu pot fi întinse prin analogie. — Cazul în care cesionarul e un terțiu. — Supunerea lui regulii generale. — Art. 1402, 1403 și 1404 c. civil; *No. 3:* Acțiune pentru plata chiriei. — Liberațiunea locatarului. — Dacă pe această cale se poate dovedi în mod incidental proprietatea imobilului. — Omitiunea instanței de fond de a se pronunța asupra acestei chestiuni. — Omitiune esențială.

Casație s. II: No. 1: Divorț. — Injurii grave. — Chestie de fapt. — Dreptul copiilor la o treime din averea soțului vinovat. — Imobil vândut anterior intențiilor divorțului. — Calcularea treimeș asupra pretului efectiv. — Art. 285 c. civil; *No. 2:* Delictul de distrugere. — Deosebire de contravenția prev. de art. 103 al. 9

legea poliției rurale; *No. 3:* Bancrută simplă. — Prepus. — Noți. nere de registre comerciale. — Bancrută frauduloasă. — Instrăinarea unei părți din activ. — Convenția cu proprietarul prăvăliei. — Urmărirea din partea acestuia a mărfii rămase, pentru a o revinde apoi tot falitului. — Art. 876 al. 5, 877 al. 1, 880 și 883 cod. com.; *No. 4:* Lucru pierdut pe drum. — Găsirea lui de către un altul. — Tăgăduire. — Delict prevăzut de art. 327 cod. pen. — Competința tribunalului.

Casație s. III: No. 1: Taxe de înregistrare. — Inzestrare. — Imobil. — Stabilirea taxelor după valoarea declarată de părți prin act, iar nu după cea din rolul. — Art. 49 și 64 lit. c din legea timbrului; *No. 2:* Timbru. — Contravenție. — Contract de arenda fără dată certă și fără viza administrației financiare. — Prezentarea lui într'un proces dintre proprietar și arendaș. — Art. 49 și 86 l. timbrului; *No. 3:* Expropriere. — Indemnizație. — Fixarea ei. — Art. 58 l. p. expropriere. — Text enunciativ; *No. 4:* Timbru și înregistrare. — Act făcut în țară străină. — Intrebuintarea lui în țară. — Fără a fi investit cu timbrul legal. — Dacă constituie o contravenție. — Soluție negativă. — Art. 86 și 101 l. timbrului.

Gr. M. Bucliu, *Neerolog* de d-l Al St. Mandrea.

Legea Burselor și Avocații

Scriu aceste rânduri determinat de intențiunea d-lui ministru al Industriei de a modifica legea burselor în ce privește camerele arbitrale. Departe de mine gândul de a face vre-o analiză a legii și a indica soluțiuni la viitoarea reformă. Articolul de față e mai mult o ușoară contribuție la polemica ce s'a născut în presă cu referire la îngăduirea ca părțile să poată fi asistate de avocați în procesele dinaintea camerelor arbitrale; dacă scriu acest articol într'o revistă de specialitate, e că doresc să fiu obiectiv și departe de ușurința cu care se fac discuțiunile în foile zilnice.

Este bine ca avocații să poată asista pe părți înaintea camerelor arbitrale? Chestiunea așa pusă prate ar îndreptăți pe cine-va să creadă, că dând un răspuns afirmativ, aș face o pledoarie în interesul corpului nostru; dar voi schimba chestiunea: felul proceselor și debaterile lor au nevoie de lumina unei soluții.

Să facem o mică cercetare.

Competința camerei arbitrale este destul de întinsă, de și în scurt s'ar putea spune să cuprindă judecată «operațiunilor de bursă». Când am căuta însă după legea burselor să determinăm ce se înțelege prin *operațiune de bursă* am vedea un câmp larg deschis prin al. 2 al art. 4: «Orice operațiune făcută în bursă de un membru al corporațiunii bursei, precum și orice operațiune făcută de mijlocitorii oficiali sau suplinitori în sau afară de bursă se consideră ca operațiune de bursă»

Așa dar: ori unde e un mijlocitor oficial sau suplinitor avem o operațiune de bursă: o competență cum nu se poate mai largă¹⁾. E oare cine va așa de naiv să pună prea mare preț pe autoritatea morală a unui mijlocitor oficial sau suplinitor încât «operațiunea» înregistrată de ei, să facă probă până la înscrierea în fals. Termenul «mijlocitor oficial» nu face să dispară defectele inerente meseriei de «samsar», cuvântul plastic și adecuat pe care îl înlocuește; în asemenea condițiuni înțelege oricine primejdia ce o seamănă o astfel de competență întinsă pentru camera arbitrală, având ca mijloc serios de dovadă, o origină atât de șubredă.

Dar cel puțin legea s'a îngrijit de soarta «contestațiunilor» — așa numește legea procesele — și în adevăr găsim:

Art. 157 (din regulamentul burselor). Camera arbitrală și de conciliațiune va judeca conform principiilor stabilite în legile civile și comerciale, conform uzurilor comerciale și conform legei și regulamentelor asupra burselor.

Art. 56 din lege are cam aceiaș alcătuire, ceva mai alandala.

Cine face această judecată? Numai negustorii, bancherii, etc.

Nu am nici un gând rău... dar să dai în puterea unor oameni — negreșit foarte de treabă și pricepuți în meseria lor — să judece «conform principiilor (mai ales) stabilite în legile civile și comerciale», e să-ți aduci aminte de «Le bourgeois gentilhomme» al marelui Molière și să râzi cu o poftă fără frâu și sincer.

Dar ceva mai mult. Legea păstrează pentru

aceste odoare de judecăți un respect la fel cu acela ținut de lumea din evul mediu pentru ideile religioase.

Citiți art. 58 (legea burselor).

În contra sentinței pronunțate nu se va putea face nici opoziție, nici apel, nici contestațiune²⁾ (!?). ele se vor putea ataca numai cu recurs înaintea Curței de Apel... Curtea va judeca ca instanță de recurs și va căsa numai pentru violare de lege sau abuz de putere...

Ce ziceți?

Orice s'ar spune însă e prea de tot.

În scurta mea carieră am avut de susținut un singur recurs contra unei asemenea sentințe, dar mărturisesc în toată sinceritatea că nu aș mai dori să întâlnesc o asemenea mizerie juridică. Un exploatator de păduri — neștiutor de carte — se pomenește în baza unui act semnat prin punere de deget, act înregistrat la bursă însă de adversarul său, chemat în judecata camerei arbitrale a bursei din București și condamnat pe temeiul unui asemenea act la 9000 lei daune! Actul semnat prin punere de deget, fără niciun mijloc de dovedirea identității este desigur un act neexistent; totuș el a fost găsit destul de temeinic de camera arbitrală a Bursei din București spre a acorda despăgubirile arătate.

În potriva unei asemenea hotărâri turcești am făcut recurs și am invocat cel puțin șease moduri temeinice de apărare, pricepe toată lumea cunoscătoare că nu era greu în condițiunile arătate să-l aperi pe nenorocitul meu client care de altfel, nici nu știa bine românește. S'a întâmplat să găsească o Curte de apel catolică și să respingă recursul pe motivul că apărărilor trebuiau făcute dinaintea instanței de fond, deputând fi invocate pentru întâia oară în recurs.

Nu e vorbă, decizia onoratei Curți de apel era și ea criticabilă, dar în general aproape e o atitudine identică față de legile speciale; au teamă instanțele judecătorești să judece în domeniul legilor speciale, e prea marele respect ce-l au magistrații pentru lucruri despre cari legiuitorul a găsit cu cale să întocmească o instanță și legi speciale.

Am mai observat și în alte rânduri, nu mă pot opri și de data asta să nu observ primejdia

¹⁾ A se vedea și art. 2) al lezei în partea din urmă.

²⁾ Apropiată art. 51 din lege

legilor speciale pentru cetățeni. Legea vămilor, (în parte) legea zaharinei, legea lumânărilor de ceară, legea asigurărilor muncitorești, legea burselor etc. etc. sunt adevărate atentate la existența și avutul cetățenilor.

Eu nu sunt contra legilor speciale, dar sunt împotriva legiferării fără nici un fel de socoteală. Asemenea legi probabil sunt isvorâte din tendința unor funcționari zeloși de a-și sublinia forțele prin stăgnicia unor articole de lege, ajutați pe ici pe colo de vre-un secretar, avocat inocent, care toarnă și el ce se pricepe din cunoștințele de drept, dar nici unii, nici alții habar n'au de legătura ce trebuie să existe între o lege și interesele pe cari le au în vedere, între instituția creată și posibilitatea omenească și relativă de a corespunde autorității acestei instituțiuni.

Specialitatea unor acte, afaceri, operațiuni nu are nimic comun cu garanția că aprecierea unor asemenea acte este supusă unor principii din ce în ce mai precise și determinate; judecata făcută de oameni competenți înlătură în mai mare măsură bunul plac sau influențele din hotărârile lor.

S'a răspândit groaza împotriva avocaților... Fie! eu nu sunt contra ideii de a nu se pleda la Camerele arbitrale. Dar atunci să se ia măsuri ca în alcătuirea acestor instanțe să fie cel puțin un om competent. În asemenea împrejurări nu s'ar mai vedea enormitatea pe care o arătai mai sus. Voiți să căpătați convingerea că ce susțin este drept? Citiți decizia camerei arbitrale No. 49 din 1912 și decizia Curței de Apel București s. II No. 35/912 și dacă nu vă veți îngrozi de nedreptatea făcută, sunt gata să subscriu alături de un asemenea curaj—cu ochii închiși—ori ce mi s'ar pretinde.

Am foarte multă stimă pentru actualul Ministru al Industriei și Comerțului, îl știu ca un perfect cunoscător al problemelor economice și sociale: am toată speranța că se va revizui această nenorocită lege a Burselor și se va da în Capitală referitor la Camerele arbitrale, o viață serioasă și temeinică, așa cum se cuvine unei instituțiuni de importanță Camerelor arbitrale depe lângă Bursele de comerț.

Însăși comitetul actual al Burselor va fi recunoscut că va fi scăpat de multe și grele păcate.

Decembrie 1912

CONS. POPESCU
Avocat

Inalta Curte de Casație și Justiție S.-Unite

Audiența d-ia 18 Octombrie 1912

Președinția d-lui G N BAGDAT, prim-președinte

Efrusina Ionescu—Zane cu Ralița Iliescu și Col. Sc. Elefterescu

Privilegiul vânzătorului - Conservarea lui prin transcrierea titlului care a transferat proprietatea la cumpărător. — Dacă acest privilegiu se perimă ca și ipotecile prin expirarea termenului de 15 ani dela transcrierea actului. — (Art. 1737, 1740 și 1876 cod. civ.)

Din combinațiunea art. 1737 și 1740 cod. civ. rezultă că vânzătorul are privilegiul asupra imobilului vândut, pentru plata prețului și acest privilegiu se conservă prin transcrierea titlului care a transferat proprietatea la cumpărător, în care titlu se constată suma datorită din preț, de unde rezultă că privilegiul vânzătorului prevăzut de art. 1740 cod. civ. nu este supus formalității inscripțiunii, singura formalitate cerută de lege pentru conservarea lui fiind numai transcrierea titlului care a transferat proprietatea la cumpărător.

Prin urmare, și întrucât nici un text din cod. civ. sau procedura civilă nu prevede că privilegiul vânzătorului pentru plata prețului se perimează ca și ipotecile prin expirarea termenului de 15 ani dela transcrierea actului de vânzare, dispozițiile art. 1876 codul civil, privitoare la inscripțiuni, nu sunt aplicabile la privilegiul vânzătorului pentru plata prețului, căci nu se pot aplica prin analogie, nici deduce pe cale de interpretare decăderi de drepturi care trebuie să rezulte numai din dispozițiuni categorice de lege.

Deciziunea 9/912.—Casată, după recursul făcut de Efrusina Ionescu-Zane, deciziunea Curței de Apel București s. III No. 294/910, dată în proces cu Ralița Iliescu și colonel Sc. Elefterescu, recurs trimis în judecată s. u. prin încheierea Inaltei Curți din 14 Iunie 1912, conf. art. 20 din legea organică, în urma a doua divergențe ivite înaintea acelei secțiuni asupra motivului de casare invocaf.

Curtea

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l consilier V. Prelorian;

Pe d-l avocat Mihail Oprescu în dezvoltarea motivului de casare;

Pe d-l P. Negulescu, în combateri; și

Pe d-l Procuror general Sc. Popescu în concluziuni pentru casare.

Deliberând

Asupra mijlocului de casare invocaf:

«Greșită aplicare a art. 1786 cod. civ și exces de putere. Instanțele de fond prin hotărârile pronunțate asupra litigiului dintre sub emanați și colonel Elefterescu îmi respingă acțiunea hotărând că privilegiul vânzătorului neplătit prevăzut de art. 1737 cod. civ. se perimează ca și ipotecile prin termenul de 15 ani dela transcrierea actului de vânzare conform art. 1786 cod. civ. stabilind astfel pe cale de analogie un termen de prescripție pe care legea nu îl prevede nicăieri și care nu se poate deduce pe cale de interpretare de instanțele judecătorești în lipsa unui text precis de lege. Acest mod de a judeca al instanțelor de fond este cu atât mai neadmisibil cu cât se stabilește pe cale de interpretare o decădere de drepturi și este știut că aceste decăderi sunt di cea mai strictă interpretare și nu pot să rezulte de cât din un text pozitiv de lege.

«Astfel fiind deciziunea Curței de Apel atacată cu recurs,

aplică greșit dispozițiunile art. 1786 cod civ. și comite un înveredat exces pe putere».

Având în vedere că din decizia supusă recursului rezultă că recurenta Efosina Ionescu-Zane, proprietară în indiviziune cu sora sa Ralița Ilescu asupra caselor din București str. Polonă No. 92 fiecare pe câte o jumătate, vînde în anul 1885 cu act autentic și transcris, sus numitei sale surori partea sa din acel imobil pe prețul de 8500 lei, din care la facerea actului a primit o parte, iar restul de 5000 lei a rămas să-i se numere de cumpărătoare mai târziu; că intimata Ralița Ilescu, devenită astfel proprietară a întregului imobil a dăruit parte dintr'ansul și în locu-i a construit o nouă clădire pe care a ipotecat-o constructorilor, prin actual autentificat la No. 1584/98, pentru prețul datorit lor pentru acea construcțiune; că constructorii ceționând creanța ipotecară intimatului Sc. Elefterescu, acesta pentru neplata la timp a sumei datorite, a pus în urmărire imobilul ipotecat, care a fost adjudecat asupra sa; că, după adjudecare recurenta Efosina Ionescu-Zane care pretindea că nu i se plăse restul de 5000 lei din prețul vînzării, a intentat intimațiilor acțiune în rezoluțiunea vînzării pentru neplata prețului, acțiune ce i-a fost respinsă atât de Tribunal cât și de Curtea de apel prin deciziunea supusă recursului, pe motiv că deși o asemenea acțiune este acordată vînzătorului, însă exercițiul ei este subordonat existenței privilegiului recunoscut de art. 1740 din codul civil, și în speță, acest privilegiu ar fi fost perimat din cauză că trecuseră 15 ani dela transcrierea actului de vînzare, fără să fi fost reînnoită transcrierea conform celor prescise de art. 1786 din codul civil;

Considerând că acestea fiind faptele, chestiunea ce urmează a fi rezolvată de secțiunile unite ale acestei Inalte Curți și care formează obiectul motivului de recurs, este de a se ști dacă privilegiul vînzătorului neplătit prevăzut de art. 1737 din codul civil, conservat prin transcrierea actului de vînzare se perimă ca și inscripțiunile ipotecilor și privilegiilor prin trecerea termenului de 15 ani dela transcrierea actului de vînzare;

Văzând art. 1737 și 1740 c. civ.;

Considerând că din dispozițiunile combinate ale acestor articole rezultă că, vînzătorul are privilegiul asupra imobilului vîndut pentru plata prețului și că acest privilegiu se conservă prin transcrierea titlului, care a transferat proprietatea cumpărătorului în care titlu să se constate suma datorită din preț;

Considerând că față cu aceste dispozițiuni clare și precise, este indiscutabil că privilegiul vînzătorului prevăzut de art. 1740 c. civ. nu este supus formalității inscripțiunii, singura condițiune cerută de lege pentru conservarea lui, fiind numai transcrierea titlului, care a transferat proprietatea cumpărătorului;

Considerând că astfel fiind și întru cât nici un text din codul civil sau procedura civilă nu prevede că privilegiul vînzătorului pentru plata prețului, se perimează ca și ipotecile prin expirarea termenului de 15 ani de la transcrierea actului de vînzare, dispozițiunile art. 1786 c. civ. privitoare la inscripțiuni nu sunt aplicabile la privilegiul vînzătorului pentru plata prețului, căci nu se pot aplica prin analogie, nici deduce pe cale de interpretare decăderi de drepturi cari trebuiesc să rezulte numai din dispozițiuni categorice din lege;

Că prin urmare, când Curtea de apel a judecat că privilegiul vînzătorului prevăzut de art. 1737 c. civ. se perimă ca și ipotecile prin trecerea termenului de 15 ani de la transcrierea actului de vînzare, a violat dispozițiunile art. 1786 c. civ., prin urmare mijlocul de casare este întemeiat.

Pentru aceste motive, Curtea casează, etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. I

Audiența dela 1 Octombrie 1912

Președinția d-lui G. N. BAGDAT, prim-președinte

Maria și Lt-Colonel I. Paul cu Gh. Gh. Rușescu ș. a.

Succesioni — Succesioni ce sunt de împărțit între aceiași moștenitori. — Dacă se pot întruni spre a se forma o singură masă de împărțit.

Raport. — Dreptul moștenitorilor de a cere a se raporta la masa de împărțit, donațiunile și sumele primite de moștenitori din succesiune. — (Art. 783 c. civ.)

Atunci când sunt deschise două succesiuni ce sunt de împărțit între aceiași succesori, nimic nu se opune ca împărțea să se facă prin întrunirea celor două succesiuni într-o singură masă de împărțit și prin împărțirea acestei mase între toți moștenitorii.

Că, prin urmare, cererea de întrunire a două succesiuni ca și cea de raport, este admisibilă atât pe temeiul considerațiunilor de mai sus, cât și în virtutea principiului egalizării loturilor în materie de împărțea, și în virtutea art. 783 c. civil, după care fiecare erede raportează la masa succesiunii donațiunile ce a primit și sumele ce este dator către succesiune.

Prin urmare, săvârșește o omisiune esențială instanța de fond, când nu se pronunță asupra raportului bunurilor primite de succesori, și în consecință asupra cererii de a se face împărțea a două succesiuni de odată, fiind aceiași moștenitori *).

Deciziunea 656/912. — Casată, în urma unei divergențe, decizia Curței de apel din București, s. III, No. 274/910, dată în proces cu Gh. Gh. Rușescu ș. a.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat M. Antonescu în dezvoltarea motivului II de casare, rămas în divergență;

Pe d-nii avocați Em. Porumbaru și C. Sipsomo în combateri;

Pe d-l Procuror general Sc. Popescu în concluziuni pentru respingere;

Deliberând,

Asupra motivului al II-lea de casare d'in recursul făcut de Maria Lt-Colonel I. Paul și Lt-Colonel I. Paul personal și ca soț pentru autorizare, singurul motiv rămas în divergență:

II. «Exces de putere, omisiune esențială și nemotivare».

«Într'adevăr, atât prin cererea reconvențională din 29 Noembrie 1907 înregistrată la No. 51451, cât și oral la audiență și prin concluziunile scrise, am cerut că în ipoteză că s'ar admite acțiunea reclamanților să fie și dânsii obligați a raporta tot ce au primit nu numai prin actul de partaj din 1879, dar și ceiaze au primit prin și în baza actului de partaj din 1876. Curtea în toate considerentele deciziunii nu se ocupă de averea prevăzută în actul din 1876, în pozitiv însă la început și în principiu numai deși spune că ne admite cererea noastră reconvențională, când însă decide în ce mod are a se face raportul de fiecare și ce are a ra-

(* Acest rezumat a fost publicat în No. 78/912, pag. 922.

porta, se mărginește a obliga numai pe una din donatoare Atina Cara-Thase a raporta prisosul peste disponibil și numai față de doi din comostenitori și apoi la finele dispozitivului revine și respinge cererea mea Lt-Colonel I. Paul, deși în prima parte mi-o admisesse. Judecând astfel, Curtea dă o deciziune nemotivată, căci nu spune un cuvânt asupra cererii noastre relative la averea prevăzută în actul din 1876 omite a se pronunța asupra acestei cereri și după ce admite în principiu cererea ambilor, nu explică în ce mod o admite și apoi revine, decidând că pe a mea Lt-Colonel I. Paul o respinge, ceace constituie un înverderat exces de putere și o contrazicere chiar în dispozitiv.

Având în vedere că prin decizia supusă recursului Curtea de apel a admis acțiunea în împărțea făcută de Elena Canela Ciorogârleanu, astăzi reprezentată prin Radu A. Cara-Thase, de Căpitan M. G. Rușescu, de Căpit. Al. Rușescu, astăzi reprezentat prin Radu A. Cara-Thase, de N. G. Rușescu, decedat și reprezentat prin fiica sa majoră Aurelia N. G. Rușescu, prin Neaga Maria N. G. Rușescu, soție, în calitate de tutoare a copiilor săi minori și prin Nicolae N. G. Rușescu, fiu major, și de Sofia Titu în calitate de tutoare legală a minorului G. G. Rușescu; a admis asemenea și cererea reconvențională făcută de recurenții Maria Lt-Colonel I. Paul și Lt-Colonel I. Paul; și a ordonat împărțirea averii rămasă pe urma defunctei Rața Rușescu; și obligat pe moștenitorii aceștia să raporteze bunurile ce au primit din averea defunctei fie în baza actului de împărțea făcut din anul 1879, fie prin orice alte acte afară de Atina A. Cara-Thase pe care a obligat o numai față de Elena Canela Ciorogârleanu și Maria Lt-Colonel I. Paul, să raporteze din jumătatea moșiei Rogoșzele, ceace va trece peste partea disponibilă; și a respins cererile reconvenționale, făcute de Atina A. Cara-Thase, de A. Cara-Thase, personal și de Lt-Colonel I. Paul, personal;

Că aceia decizie a fost atacată cu recurs de către Maria Lt-Colonel I. Paul și Lt-Colonel I. Paul personal și ca soț pentru autorizare, de către Căpitan M. G. Rușescu, Nicolae N. Rușescu, Maria Neaga N. Rușescu, Aurelia N. G. Rușescu cum și de către G. G. Rușescu;

Că această înaltă Curte prin decizia No. 184 din 27 Februarie 1912 a respins ca neintemeiate recursurile făcute de G. G. Rușescu, Căpitan M. G. Rușescu, Maria Neaga N. Rușescu, Aurelia N. G. Rușescu și Nicolae N. Rușescu, cum și motivele 1 și III de casare din recursul făcut de Maria Lt-Colonel I. Paul și Lt-Colonel I. Paul însă asupra motivului II din recursul acestora din urmă, a constatat că s'a ivit divergență de opinii, rămânând ca acest motiv de casare să fie judecat în completul prevăzut de art. 20 din legea organică a acestei înalte Curți;

Considerând că din concluziunile scrise date la instanța de fond de recurenții Maria Lt-Colonel I. Paul și Lt-Colonel I. Paul, concluziuni la care Curtea de apel s'a referit în decizia sa, se constată că acești recurenți au cerut ca, în caz când s'ar admite acțiunea îndreptată contră-le, să se admită și cererea lor reconvențională și să fie obligați succesorii să raporteze la masa succesiunii tot ce au primit atât dela tatăl lor cât și dela mama lor, fie prin actele dela 1876 și 1879 fie prin orice alt mod;

Considerând că prin cererea lor reconvențională astfel pronunțată, soții Lt-Colonel I. Paul, recurenții îndeau la împărțirea nu numai a succesiunii rămasă dela mama lor dar și la împărțirea aceleia rămasă pe urma tatălui lor;

Considerând că atunci când sunt deschise două succesiuni, ce sunt de împărțit între aceiași succesori, nimic nu se opune ca împărțea să se facă prin întrunirea celor două succesiuni într-o singură masă de

împărțit și prin împărțirea acestei mase între toți succesorii; că, din contră, acest mod de împărțea este mai lesnicios, evită străgăniri și prea multe cheltuieli, iar în caz de raporturi cum este în speșă — este mai echitabil pentru succesorii cari n'au risipit nimic din părțile cuvenite lor în acele succesiuni;

Că, prin urmare cererea aceeași și în consecință aceia de raport era admisibilă, atât pe temeiul acestor considerațiuni, cât și în virtutea principiului egalizării loturilor în materie de împărțea, și în virtutea art. 783 c. civ. după care fiecare erede raportează la masa succesiunii donațiunile ce a primit și sumele ce este dator către succesiune;

Considerând cu privire la cererea reconvențională făcută în interesul său personal de recurentul Lt-Colonel I. Paul, că prin considerentele deciziei sale, Curtea de apel o discută și arată motivele pe cari s'a întemeiat ca să o respingă ca nefondată; că era dar firesc ca Curtea de apel să treacă în dispozitivul deciziei sale că respinge cererea reconvențională făcută personal de recurenti;

Că dacă în dispozitivul deciziei, în partea care se ocupă de admisibilitatea cererei reconvenționale soților Lt-Colonel I. Paul, se zice că se admite și cererea reconvențională făcută de Lt-Colonel I. Paul personal și ca soț aceasta nu constituie o contrazicere din partea Curții de apel, este cel mult o inadverțență în reproducerea cererei reconvenționale, în dispozitivul deciziei; că întrucât prin motivul de recurs nu se aduce nici o critică motivelor din decizia atacată cu recurs, pe cari se întemeiază respingerea cererei reconvenționale făcută de Lt-Colonel I. Paul în interesul său personal, acest punct rămâne definitiv judecat între părți, și deci recursul făcut de Lt-Colonel I. Paul în interes personal, în calitate de uzufructuar al averii dotale a soției sale, câtă să fie respins;

Considerând că, în ce privește recursul făcut de Maria Lt-Colonel I. Paul, cu autorizația soțului său, se constată, după cum s'a arătat mai sus, că dânsa cerând la ambele instanțe de fond ca intimații în acest recurs, cosuccesorii săi, să raporteze la masa succesorală tot ce au primit prin acele din 1876 și 1879, și prin orice alt mod, nu numai dela mama sa dar și dela tatăl său, prin aceasta a cerut ca să se facă o singură împărțea a ambelor succesiuni, a mamei și a tatălui lor, ceace era admisibil, după cum s'a stabilit mai sus;

Considerând că deși din considerentele deciziei adusă în recurs nu se constată că Curtea de apel a examinat această cerere reconvențională a recurtenței, o admite totuși fără nici o rezervă în dispozitivul deciziei sale; că însă, atunci când indică ce trebuie să se raporteze obligă pe moștenitori să raporteze numai aceea ce au primit dela mama lor fie prin actul din 1879, fie în orice alt mod; că, așa fiind, Curtea de apel omite să se pronunțe asupra raportului bunurilor primite de succesori dela tatăl lor și în consecință asupra cererei recurtenței de a se face împărțea succesiunii tatălui de odată cu aceea a succesiunii mamei;

Că dar, motivul de casare este întemeiat și decizia atacată cu recurs câtă să fie casată numai asupra acestui punct, rămânând ca ea să-i producă efectele sale legale în ce privește toate celelalte puncte definitiv judecate printr'însa;

Pentru aceste motive, Curtea, casează, etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. II

Audiența dela 24 Septembrie 1912

Președinția d-lui I. D. C. A. consilier

I. Rădulescu și Ilie Avramescu cu ministrul public

Tânuire. — Săvârșirea delictului. — Faptul de a procura, în urmă, tânuitorului o factură mincinoasă, spre

a ascunde proveniența lucrului. — Dacă constituie o complicitate Soluție negativă — (Art 53 c. penal).

1. Când instanța de fond constată că buna știință a tăinuitorului asupra provenienței delictuoase a obiectelor cumpărate n'a survenit în urmă, ci a existat dela început, nu poate fi vorba de violarea art. 53 cod. penal.

2. Complicitatea propriu zisă de care se ocupă art. 50 din codul penal, presupune sau implică fapte ce preced sau însoțesc acțiunea principală, și nu se poate concepe o complicitate posteroară infracțiunii, de oarece este materialmente imposibil ca cineva să ia parte chiar indirect la un delict care este deja consumat. Astfel, nu constituie o complicitate la delictul de tănuire faptul de a procura unui tănuitor un mijloc de dovadă, pentru a se sustrage dela urmărirea justiției, de exemplu o factură mincinoasă în scop de a ascunde proveniența lucrului furat, după ce s'au făcut cercetări și s'a descoperit locul unde era depozitat lucrul furat. adică după ce delictul de tănuire era deja consumat.

Deciziunea 2301/912. — Respins recursul făcut de Ion Rădulescu și casată fără trimitere, în urma recursului făcut de Ilie S. Avramescu, sentința Trib. Vâlcea, No. 719/912, dată în proces cu Barbu Știrbei.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat P. Sadoveanu în dezvoltarea motivelor de casare;

Pe d-l procuror M. Vidrașcu, în concluziuni;

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat:

« Trezită aplicare a art. 53 c. penal. În adevăr, din chiar constatarea de fapt a tribunalului, rezultă că eu am ajutat pe I. Rădulescu ca să ascundă proveniența vișei furată numai după ce s'a aflat de furt și au început a se face cercetări de către geandarmii asupra lui N. G. Dovleac și a rudelor sale, denunțați ca autori ai furtului. În asemenea condițiuni însă eu nu mai pot fi considerat că am ajutat și asstat pe Rădulescu pentru a tănuir un lucru de furt, așa că greșit a făcut tribunalul în contra mea aplicarea dispozițiilor art. 53 c. penal.

Având în vedere că acestui recurent i se impută că a cooperat la săvârșirea delictului de tănuire comis de celal inculpat Ion Rădulescu, prin aceea că în scopul de a ascunde proveniența vișei furate, i-a procurat acestuia o factură mincinoasă, făcând să treacă drept cumpărată dela pepiniera Al. Ionescu acea viță;

Considerând că prin sentința supusă recursului tribunalul constată anume că participarea recurentului în modul arătat a avut loc după ce s'a făcut cercetări de poliție și s'a descoperit locul unde erau depozitate vișele furate, prin armare după ce delictul de tănuire săvârșit de Ion Rădulescu era deja consumat;

Că este a se ști dacă, în asemenea condițiuni faptul imputat recurentului este un act de tănuire, în sensul art. 53 din codul penal, sau cel puțin o complicitate la tănuire

Considerând că, cu privire la tănuire, faptul recurentului nu poate constitui un asemenea delict, întrucât este constatat că inculpatul Ion Rădulescu, singur și fără ajutorul sau asistența recurentului, a cumpărat lucrurile provenite din furt, săvârșind delictul în toate faptele cari îl caracteriza;

Că, în ce privește complicitatea propriu zisă, de oarece după art 53 din codul penal această complicitate

ca să fie opusă recurentului, presupune sau implică fapte ce preced sau însoțesc acțiunea principală; că nu se poate concepe o complicitate posteroară infracțiunii, de oarece este materialmente imposibil ca cineva să ia parte chiar indirect la un delict care este deja consumat;

Că, din punctul de vedere al legii penale, faptul unei persoane de a procura autorului unui delict un mijloc de dovadă pentru a se sustrage dela urmărirea justiției, nu este depreșit și scapă de orice reperiune, când, ca în speță, ajutorul și participarea dată în asemenea chip, este posteroară delictului;

Considerând, dar, că tribunalul a interpretat și aplicat greșit dispozițiunile art 53 din codul penal când, în împrejurările de dânsul constatate, a considerat pe recurentul Ilie S. Avramescu ca tănuitor, așa că motivul fiind întemeiat, sentința supusă recursului are a fi casată în ce privește pe numitul recurent;

Că, faptul imputat nefiind delict, casarea urmează a se face fără trimitere, conform art. 57 din legea organică a acestei înalte Curți;

Pentru aceste motive, Curtea respinge recursul făcut de Ion Rădulescu și casează, fără a trimite, după recursul făcut de Ilie S. Avramescu.

NOTA. — Prezenta deciziune e criticabilă sub două puncte de vedere. 1) Pentru soluțiunea dată 2) Pentru că s'a făcut casațiunea fără trimitere.

În discuțiune era chestiunea de a se ști dacă ajutorul dat tănuitorului în urma descoperirii vișelor de vie furate, ca să dovedească proveniența prin cumpărare einstită a acestor vișe, ar constitui o faptă represibilă. Tribunalul a admis afirmativa, iar curtea de Casațiune a admis negativa, pe motiv că fapta nu ar constitui nici tănuire, nici complicitate la tănuire

Să examinăm problema rezolvată de Curtea de casațiune.

Relativ la prima ipoteză, că fapta inculpatului ar constitui un act de tănuire Curtea de casațiune se mărginește să spună că lucrul nu e admisibil, de oarece autorul tănuirii a comis *singur și fără ajutorul inculpatului* tănuirea vișelor furate.

Ciudată teorie juridică!

Cu alte cuvinte, fiindcă Primus a bătut singur pe Secundus, fără ajutorul lui Tertius, acest Tertius nu mai poate fi culpabil de delictul de bătaie față cu Secundus!

De sigur că acel care a redactat deciziunea Curții de casațiune a confundat ipoteza întâi cu ipoteza a doua, fiindcă altfel e greu de a înțelege cum se poate susține că dacă o persoană a comis singură o certă infracțiune, acea infracțiune n'ar mai putea fi comisă de o altă persoană.

Să clarificăm prin exemple discuțiunea chiar în materie de tănuire.

Primus fură un obiect și Secundus îl ascunde, în acest caz Primus este autor iar Secundus tănuitor. Să presupunem însă că poliția fiind pe urmele descoperirii și făcând o perchezițiune la Secundus, Tertius, un prieten al lui Secundus, care se află la dânsul și care știe de lucrul tănuitor, un ceasornic de exemplu, îl ia la dânsul și-l ascunde pentru ca să scape pe prietenul său de pericolul de a fi descoperit. În acest caz, după dispozițiunile clare și formale ale art. 53 al 1. proc. penală, nu mai vorbese după regulele bunului simț și ale utilității sociale, individul nostru va fi tănuitor și prin urmare supus pedepsei, iar după Curtea noastră de casațiune, el nu poate fi socotit ca un tănuitor, fiindcă primul tănuitor, Secundus, a comis tănuirea singur și fără ajutorul celui de al doilea tănuitor.

În scurt, teoria Curții de casațiune este că în aceeași afacere nu poate să existe de cât sau un singur tănuitor, sau mai mulți *tănuitori concomitenți*, dar tănuitorii succesivi nu ar putea exista.

De unde a scos suprema instanță această teorie, nu putem ști, fiindcă nicăieri n'am văzut o susținută de vre un autor sau consacrată prin vre-o hotărâre.

Curtea de casațiune examinează și ipoteza a doua, întrebându-se dacă nu ar putea fi în asemenea caz complicitate de tănuire?

Aș avea dreptul să fiu mulțumit de această a doua ipoteză, nu zic de rezolvarea ei, dar de punerea cestiunei, fiindcă se pare că suprema instanță admite o părere pe care am susținut-o în Cursul nostru de drept penal, anume că poate să existe complicitate mediată, adică o complicitate la complicitate. Cestiunea e controversată¹⁾, noi am susținut afirmativa, și se pare că Inalta Curte de casațiune împărtășește aceeași parere.

În adevăr, discutând cestiunea dacă fapta inculpatului nu constituie cel puțin o complicitate de tănuire, Curtea de casațiune nu pune în principiu că n'ar putea să existe o complicitate la tănuire ci afirmă numai că în cazul discutat nu există complicitate fiindcă, după art. 53 c. p. complicitatea propriu zisă presupune anterioritatea sau concomitența faptelor; că o complicitate

posterioră comiterii infracțiunii nu se poate presupune.

În această privință instanța supremă are dreptate; tănuirea în legislațiunea noastră nu este o complicitate propriu zisă, ci o infracțiune de sine stătătoare. Însă, chiar în această privință, motivarea deciziei este defectoasă, mai întâi fiindcă nu din art. 53 c. p. rezultă că, complicitatea trebuie să fie anterioară sau concomitentă cu infracțiunea, și al doilea fiindcă nu e exact că în sistemul legislațiunii noastre și al mai tuturor legislațiunilor moderne n'ar putea să existe complicitate posterioră comiterii infracțiunii. În adevăr, dacă tănuirea nu constituște în legislațiunea noastră o complicitate, este incontestabil că găzduirea este un caz de complicitate și, desigur, un caz de complicitate posterioră comiterii infracțiunii.

În afară de aceasta, dacă suprema instanță pare a admite complicitatea mediată, ea nu discută nici cel puțin incidental această controversă, ceea ce ridică orice valoare rezolvării implicite în sens afirmativ a problemei.

Când o controversă nu s'a discutat, nici chiar nu se pare că s'a bănuit existența ei, când pentru motivarea soluțiunii nu se aduce un singur argument, de sigur că soluțiunea dată chiar de instanța supremă, în mod întâmplător, nu poate avea nici o valoare doctrinală sau chiar de jurisprudență.

Să reluăm dar cestiunea și s'o discutăm în mod mai amănunțit. Dacă fapta inculpatului nu constituia delictul de tănuire, nu constituia cel puțin o complicitate la tănuire?

Observăm mai întâi că în asemenea caz nu poate fi vorba de o complicitate la complicitate, fiindcă tănuirea nefind în legea noastră un caz de complicitate, de cât în cazul excepțional al art. 56 c. p., ci o infracțiune de sine stătătoare, rezultă că problema se reduce de a ști dacă poate să existe complicitate la delictul de sine stătător al tănuirii?

Că poate să existe complicitate anterioară de tănuire, lucrul ne pare incontestabil, fiindcă acela care îndeamnă pe o persoană să tănuiască lucruri furate, este un agent provocator, care va fi pedepsit cu aceeași pedeapsă ca și autorul tănuirii.

¹⁾ I. Tanovicănu, Curs de drept penal, București 1912, T. II, N-le 1409 și 1410.

De asemenea ne pare incontestabil că aceia care, *au ajutat* în mod secundar la tănuire, pot să fie complici concomitenți, precum da ă ar fi ajutat principal ar fi coparticipanți or coautori de tănuire.

Rămâne ultimul caz: complicitatea posterioară. Și aici credem că găzduitorul tănuitorilor va fi pedepsit conform art. 52 c. p. care nu face nici o distincțiune or restricțiune. Quid în cazul de tănuire a lucrurilor deja tănuite de altul? E oare aici un caz de complicitate la tănuire?

Evident că nu, tănuirea nefiind în legea noastră un caz de complicitate, ci o infracțiune de sine stătătoare, nu poate fi vorba în caz de tănuire fie primară, fie secundară, de complicitate mediată or imediată. Cu alte cuvinte, tănuirea nefiind complicitate, tănuirea de o altă persoană a obiectului tănuit, nu este complicitate la complicitate, ci o infracțiune de sine stătătoare. comisă, după o altă infracțiune de sine stătătoare. Revenim dar, pe altă cale la ideea pe care am emis-o la început când am spus că fapta comisă constituie o tănuire, infracțiune de sine stătătoare, iar nu un caz de complicitate.

Că în cazul de față inculpatul era vinovat de tănuire, lucrul ne pare că rezultă din chiar termenii legii.

Art. 53 c. p. numește tănuitor pe acela care cu bună știință ascunde lucrurile provenite din furt; ce făcea însă persoana inculpată? Ea căută prin facturi mincinoase să ascundă proveniența lucrurilor furate? Oare ascunderea este numai materială, nu și cea prin acte? Când prin pavilion se ascunde marfă de contrabandă, nu este oare o fraudă represibilă? Oare individul care nu ar ascunde sticlele cu vin furate, ci numai le-ar schimba eticheta ca să nu fie descoperite, nu ar fi considerat ca un tănuitor?

În zadar Curtea de casație releveză împrejurarea că participarea inculpatului s'a făcut după ce poliția descoperise locul unde erau vițele furate, fiindcă nicăeri legea nu face distincțiune când e vorba de tănuire, de momentul când s'a operat tănuirea. Și când vom eugeta la rațiunea legii ușor se poate înțelege că deosebirea între cele două cazuri nu are nici un temei. În adevăr, pentru ce legea a pedepsit pe tănuitori și pe găzduitori? Este știut că motivul pedepsirii este că fapta lor

împedecă exercitarea justiției represive și prin aceasta încurajează pe infractori. Pessimus genus receptatorum, cum ziceau vechii, ereau socoțiți mai rău de cât hoții: *rocèleur est pire que voleur*, și motivul pe care l dau eră că: *si non essent receptatores non etiām essent fures*.

Dacă acestea sunt motivele pedepsirii tănuitorilor, acela care caută să desjoace sforțările poliției ca să descopere furtul comis, care chiar când justiția pusese mâna pe hoț și pe lucrul furat, voia să ascundă lucrul furat punând pe dânsul eticheta cinstită a cumpărării, nu este oare un adevărat tănuitor?

E de mirat cum justiția face sforțări mai extraordinare de cât acelea ale unui avocat, ca să scape de loviturile legii penale pe o persoană care de sigur că a căutat să împedice mersul justiției represive făcând acte nepermise și pedepsite de lege.

Ce e drept, însă, că aici s'ar fi putut discuta o altă cestiune delicată: dacă poate să existe tentativă de complicitate, fiindcă în realitate încercarea inculpatului nu isbutise, dar în realitate aici nefiind vorba de un caz de complicitate, ci de infracțiunea de sine stătătoare, cestiunea ar fi rău pusă ca un caz de tentativă de complicitate.

În schimb, însă, s'ar fi putut susține nepedepsirea pe baza art. 39 combinat cu art. 53 și 54 cod. pen; adică de oare ce tentativa de delict nu se pedepsește de cât în cazurile prevăzute de lege, iar în cazul delictului de tănuire prevăzut de art. 53 și 54 c. p. nu se prevede și pedeapsa tentativei de tănuire, rezultă în mod neîndoios că inculpatul nu putea fi pedepsit conform legii. Astfel susținută și admisă nepedepsirea, erea conform principiilor legii; în modul însă cum a rezolvat și cum motivează Curtea de casație cestiunea discutată, ne pare că se violează legea și principiile legilor penale.

Trecem la o a doua critică, relativă la casarea fără trimitere.

Curtea de casație ar trebui să fie foarte sobră în materia casărilor fără trimiteri, care sunt o derogare la rolul obișnuit al instanței supreme, ca să nu zicem chiar o greșeală a legiuitorului. Instanța supremă are de misiune a confirma sau a infirmă judecățile altor instanțe, iar atunci când infirmă o judecată rău pronunțată,

trebuie să trimită la altă instanță ca să judece în conformitate cu legea.¹⁾

În cazul de față, interpretând legea, Curtea de casațiune a crezut că fapta nu intră în prevederile art. 53 cod. pen.; dănsa a greșit, după părerea noastră cel puțin ca motivare, dar chiar presupunând întemeiată părerea sa, totuși trebuia să trimită afacerea la o altă instanță care poate că ar fi judecat tot ca și Trib. Vâlcea, și atunci ar fi intervenit secțiunile unite.

Aceasta ar fi mai conform principiilor juridice și de organizare ale Curții de casațiune, dar, ca o singură secțiune a Curții de casațiune să-și impună jurisprudența sa, substituind hotărârii condamnatore a instanței de fond, hotărârea achitătoare și fără trimitere, este a uzurpa drepturile instanțelor de fond.

Știm bine că legea permite acest lucru, după noi greșit și contrariu rolului casațiunii, dar cum chiar legea arată că aici o derogare, trebuie ca instanța supremă să se ferească de interpretări extensive. Altmintrelea nimic nu ar fi mai ușor instanței supreme de cât să achite ori când va voi, pe un recurent condamnat, de-larând că fapta lui nu intră în prevederile legii penale. Cu modul acesta instanța supremă ar deveni o instanță de fond, ceea ce nu e rolul și menirea sa.

I. TANOVICIANU

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI

Camera de punere sub acuzare

Audiența dela 31 Octombrie 1912

Președința d-lui D. FLORESCU, consilier

Minist. public cu Voicu Teodorescu

Provocațiune. — Asistența. — Dacă acestea constituie două fapte deosebite sau două moduri de complicitate la unul și același fapt. — (Art. 47, 225 și 234 c. penal).

Provocațiunea și asistența ori procurarea armii sau ajutarea la comiterea unei crime sau delict, constatate în sarcina unui individ, nu sunt două fapte deosebite, ci aceste acte ale agentului sunt numai două moduri deosebite de complicitate la unul și același fapt; — Adesea se întâmplă — ca agentul să săvârșească infracțiunea prin o serie de fapte cari toate constituiesc un singur delict, fiindcă conține o unitate de concepțiune, de rezoluțiune și de scop, și din existența unității de concepție se deduce unitatea de infracțiune.

Curtea,

Având în vedere ordonanța definitivă cu No. 68 din

¹⁾ Vezi o critică mai amănunțită a casațiunii fără trimitere în Cursul nostru de proc. pen. București 1913, No. 852.

25 Octombrie 1912, dată de d-lui judecător de instrucție al tribunalului Teleorman, prin care se declară că este caz de urmărire în contra prevenitului Ristea Tânase, de 22 ani, arestat pentru omucidere cu voință, crimă săvârșită dar neisbutită, prevăzută și pedepsită de art. 225 și 234 alin. ultim, combinat cu art. 38 alin. 2 din codul penal, și în contra prevenitului Voicu Teodorescu, de 30 ani, arestat ca agent provocator și pentru complicitate la crima de omucidere cu voință, săvârșită dar neisbutită, specificată mai sus, fapte prevăzute și pedepsite de art. 47 și 50 alin. 1 și 2, combinat cu art. 225, 234 alin. ultim, art. 38 al. 2 și art. 48 din c. p.

Având în vedere și rechizitoriul scris al d-lui procuror general, cu data de 30 Octombrie 1912, alăturat la această decizie, prin care se cere trimiterea numiților preveniți înaintea Curții cu jurați din județul Teleorman, pentru faptele menționate mai sus;

Considerând că, din instrucția urmată în cauză, rezultă că sunt în contra prevenitului Ristea Tânase sarcini și indicii suficiente de culpabilitate care motivează punerea sub acuză și trimiterea lui înaintea Curții cu jurați din județul Teleorman, pentru crima de omucidere cu voință, săvârșită dar neisbutită, comisă în noaptea de 26—27 August 1912, asupra persoanei preoului Ioan Vasilescu, crimă prevăzută și pedepsită de art. 225 și 234 alin. ultim, combinat cu art. 38 alin. 2 codul penal;

Considerând că mai rezultă din actele de instrucție, că sunt probe și indicii îndestulătoare de culpabilitate și în contra prevenitului Voicu Teodorescu pentru punerea sub acuză și trimiterea lui înaintea Curții cu jurați din județul Teleorman, ca agent provocator la crima arătată mai sus, întrucât prin dări și promisiuni a provocat pe acuzatul Ristea Tânase să comită acea crimă, dându-i chiar arma — revolverul — spre a comite omorul, fapt prevăzut și pedepsit de art. 47 combinat cu art. 225, 234 alin. ultim, și art. 38 alin. 2 cod. penal;

Că, în ce privește faptul de complicitate, prevăzut și pedepsit de art. 50 alin. 1 și 2 combinat cu art. 225, 234 alin. ultim și art. 38 alin. 2 din codul penal, se mai pune în sarcina prevenitului Voicu Teodorescu, prin aceea că a dat prevenitului Ristea Tânase revolverul cu care acesta a comis crima și că l-a ajutat prin instrucțiunile și consiliile ce i-a dat, acestea toate nu constituiesc un fapt distinct de acela de provocațiune, menționat mai sus, ci e un fapt continuu și unic, întrucât toate actele prevenitului se rapoartă la același fapt și sunt executarea succesivă a aceeași hotărâri criminale, manifestată prin mai multe fapte, care toate au contribuit la săvârșirea uneia și aceeași infracțiuni, aceea de a provoca la omor, și arată gradul de perversitate a prevenitului și scopul urmărit de acesta;

Că, provocațiunea și asistența ori procurarea armii sau ajutarea la comiterea unei crime sau delict, constatate în sarcina unui individ, nu sunt două fapte deosebite, ci aceste acte ale agentului sunt numai două moduri deosebite de complicitate la unul și același fapt (Cas. II No. 1517, Bult pag. 1865);

Că, adesea se întâmplă ca agentul să săvârșească infracțiunea prin o serie de fapte care toate constituiesc un singur delict, fiindcă conține o unitate de concepțiune, de rezoluțiune și de scop și din existența unității de concepție se deduce unitatea de infracțiune (Garraud, I, pag. 14c);

Pentru aceste motive, Curtea admite etc.

(ss) D. Florescu; Ar. Alexandrescu; Em. Miculescu

TRIBUNALUL JUDEȚULUI FALCIU

Audiența dela 7 August 1912

Parchetul Trib. Falcu cu Leon Fischer și Maria Moruzi

Președința d-lui ALEXANDRU MANDREA, președinte
Legea trustrilor. — Moșie, compusă din mai multe

corpuri, compărate în diferite timpuri și împreună și exploatare în o singură administrație. — Dacă proprietarul poate rezilia contractul de arendare în cazul când întinderea moșiei totalizată ar excede câtimea determinată de lege. — Soluție negativă

Când un proprietar cumpără treptat mai multe moșii vecine și stricându-le hotarele le face un singur corp, cu o singură administrație, cu intenție de a forma un domeniu și așa le exploatează și le arendează de mai mulți ani, nu poate face în urmă proces arendașului pentru rezilierea contractului, pe baza legii trusturilor, că ar deține în arendă mai multe moșii a căror întindere totalizată ar excede câtimea determinată de lege.

Tribunalul deliberând,

Având în vedere cererea parchetului tribunalului Fălcu de a se anula contractul de arendare al moșiei Barboși, Hocenii și Gușitei din județul Fălcu, mijlocit între proprietară principesa Maria Moruzi și Leon Fischer, pentru perioada de timp coprins între anii 1912 și 1920;

Având în vedere concluziunile orale ale amânduror părți precum și actele înfățișate și discutate în ședință;

Având în vedere că cererea pentru anularea sus citatului contract de arendare se formulează pe temeiul articolelor 1 și 2 din legea pentru mărirea dreptului de a ține moșii în arendă așa numita lege a trusturilor, și se razimă pe două motive și anume: a) Leon Fischer, arendașul pe numele căruia s'a întocmit contractul de arendare, e un nume împrumutat care ascunde pe adevăratul arendaș Froim Fischer, părinte al său și b) Barboșii, Hocenii și Gușitei formează trei moșii independente a căror întindere totalizată excede câtimea determinată de legiuitor pentru posibila și valoabila constituire în arendă în mâinele unei singure persoane — iar nu o singură moșie.

In ce priv ște întâiul motiv :

Având în vedere că din depunerile sub jurământ ale martorilor : Ion Albeanu, Dimitrie Bugeac, Adam Ciofu și Ion Marcu precum și ale martorilor G. Gavril Râșcanu, Constantin Sureanu, Emanoil Casian, Petru Carp, Vasile Vechiu și Dimitrie Popovici ascuțați în ședința din 9 Iulie 1912, se constată cu precizie că, dela aplicarea contractului de arendare începător la 23 Aprilie 1912, a căruia anulare se solicită, Barboșii, Hocenii și Gușitei se administrează de către Leon Fischer, care și locuiește în punctul central de administrație Barboșii; că muncile se angajează, se supraveghează și se plătesc de către Leon Fischer personal sau prin persoane din serviciul său; că Froim Fischer, tatăl lui Leon Fischer, n'a apărut pe acea moșie dela 23 Aprilie 1912 și nici n'a avut sau are vre-un amestec în conducerea administrației; că martorul Donea Calos, ascultat sub jurământ în ședința din 18 Iulie 1912, afirmă că tratativele urmate

prin intermediul său pentru cedarea contractului de arendare ce ne preocupă către d-na Volenti, care dorea să cumpere Barboșii, Hocenii și Gușitei s'au urmat între mandatul d-nei Volenti, d-l Aurel Varlam și Leon Fischer, arendașul moșiei; că față cu considerațiunile expuse îndestul de puternice pentru coavîngerea judecării despre sinceritatea contractului de arendare, independent de relațiunile principesei Maria Moruzi că la confecționarea contractului de arendare discuțiunile preliminare s'au urmat și cu o persoană reprezentantă a lui Leon Fischer, fie cu numitul direct, dela care a și primit garanția, fără participarea lui Froim Fischer; sau de împrejurarea firească că părintele s'a înlesnească fiului său, anume pregătit și elucut din copilărie pentru activitatea agricolă, creditul necesar până la consolidarea sa, împrejurare asupra căreia nu poate plana o bănuială serioasă, — tribunalul găsește că primul motiv e neîntemeiat și ca atare urmează să fie respins.

In ce privește cel de al doilea motiv :

Având în vedere că din depunerile sub jurământ ale martorilor : Dimitrie Bugeac, — dam Ceofu, Ion Marcu, ascuțați în ședința din 5 Iunie 1912, precum și din depunerile martorilor Iordache Ceofu, Gheorghe Ciocină, Gheorghe Calfa, Ioan Bănescu, Vasile Arhire, ascuțați în ședința din 26 Iunie a. c., de asemenea și ale martorilor Eouăți Radu, Gheorghe Gh. Râșcanu, Gheorghe Rusu, Const. Mocanu, Emanuel Casian, Gheorghe Ciocin, Petru Carp, Vasile Ichim și Dimitrie Popovici ascuțați în ședința din 9 Iulie a. c., se constată că sunt peste treizeci ani de când Barboșii, Hocenii și Gușitei, cumpărate treptat, s'au concentrat în mâinele unui singur proprietar;

Că de peste treizeci ani în măsura în care trupurile se cumpărau de același proprietar, hotarele dintre ele s'au desființat creindu-se astfel o uniță administrație cu central în Barboși; că de peste treizeci ani Barboșii, Gușitei și Hocenii se arendează împreună, cu același centru de administrație neschimbat în Barboși și nu s'a prezentat vre-un act care să învedereze că a existat vre-o arendare independentă între ele sau vre-un mirtor care să afirme că de peste treizeci ani încoace a avut în arendă fie Barboșii, fie Gușitei sau Hocenii; că în locul hotarelor ce au existat în urmă cu mai mult de treizeci ani între Barboși, Hocenii și Gușitei, s'au constituit în jurul lor, astfel concentrate, mașuroae împrejmuitoare, cari se reînnoesc în fiecare an și cari cuprind astfel în cercul lor, într-o unică întrupare, Barboșii, Hocenii și Gușitei; că complexul de împrejurări descrise învederează neîndoelnic intenția proprietarului, singura determinantă câtă vreme armonizează cu faptele, de a și crea din Barboși, Hocenii și Gușitei un domeniu întins;

Că dar, nici cel de al doilea motiv de anulare nu este întemeiat;

Pentru aceste motive, redactate de d-l președinte, trib. respinge, etc.

(s) Alexandru Mandra

REZUMATELE JURISPRUDENȚEI INALTEI NOASTRE CURȚI DE CASATIE 1)

CASATIE S. I

Recurentul I. Cără prin d-l avocat Unanian.

Intimatul V. Durabană prin d-l avocat I. Sachelariu.

Perimare. — Act de procedură cu caracter contradictoriu. — Adresa președintelui către supleant prin care trimite dosarul pentru a face o cercetare. — Rezoluția supleantului pusă

1) Deciziile ale căror spete sunt însemnate cu steluță * prezentând o importanță juridică deosebită, vor fi publicate în extenso în numerile viitoare.

pe acea adresă. — *Duca aceste acte pot întreprinde perimarea. — (Art. 257 pr. civ.*

1. Conform art. 257 pr. civ. perempțiunea începe să curgă din momentul când s'a făcut actul judecătoresc prin care s'a luat o dispoziție în cercetarea pricinii, și cursul ei nu poate fi întrerupt, decât prin facerea unui act de procedură cu caracter contradictoriu, adică de natură să poată ajunge la cunoștința părții adverse, pentrucă numai astfel această parte poate să fie în măsură să știe că protivnicul său a pus toate diligențele pentru judecarea procesului.

Prin urmare, nici adresa prin care președintele tri-

bunului trimite judelei supleant dosarul spre a efectua o cercetare locală, nici rezoluția «*Invstăruință*», pusă de supleant pe acea adresă, nu au acest caracter contradictoriu, de oarece ele nu sunt decât acte de administrație interioară a tribunalului ce nu pot să interopună cursul perimării care, în speță, începe să curgă numai dela data jurnalului prin care tribunalul a dispus în prezența ambelor părți să se facă cercetarea. (Cas. s. I, decizia No. 674 din 3 Octombrie 1912, prin care se respinge recursul făcut contra sentinței Tribunalului Tecuci, No. 185/912).

Recurentul C. Bursucu prin d-l avocat A. Eliescu.
Intimata Stan Siminică ș. a. prin d-l avocat Emil Oeconomu.

* **Retract litigios. — Cazurile în cari un asemenea drept nu este admisibil. — Cazuri limitative cari nu pot fi întinse prin analogie. — Cazul în care cesionarul e un terțiu. — Supunerea lui regulei generale. — Art. 1402, 1403 și 1404 c. civil.**

2. Legiuitorul după ce prin art. 1402 și 1403 c. civil a organizat dreptul de retract litigios, a prevăzut prin art. 1404 trei cazuri în care un asemenea drept nu este admisibil, și între aceste cazuri este și acela când cesiunea s'a făcut la un comostenitor sau coproprietar al dreptului cedat, cazuri cari, fiind limitative, nu pot fi întinse prin analogie.

Prin urmare, dacă cesionarul nu e comostenitor sau coproprietar al dreptului cedat, ci un terțiu față cu succesiunea, acest caz rămâne supus regulei generale după care se cere ca cesiunea să fie cu titlu oneros, ca în momentul cumpărării sau cesiunii dreptului să existe proces, și prin acest proces să fie contestat chiar fondul dreptului. (Cas. s. I, decizia No. 758 din 30 Octombrie 1912, prin care se casează sentința Tribunalului Dolj, s. II, No. 751/911).

Recurentul Eustațiu Măciucescu prin d-l avocat Alexandrescu-Rășani.

Intimata Firma Veștinian prin d-l avocat Nicolescu.

Acțiune pentru plata chiriei. — Liberarea locatarului. — Dacă pe această cale se poate dovedi în mod incidental proprietatea imobilului. — Omisiunea instanței de fond de a se pronunța asupra acestei cesiuni. — Omisiune esențială.

3. Ori decât ori este vorba de a se dovedi liberarea locatarului, se poate cere și stabili chiar pe această cale, în mod incidental, chestiunea proprietății imobilului închiriat și deci încetarea dreptului pentru locatar de a cere chiria prin schimbarea raporturilor juridice survenite după încheierea contractului.

Prin urmare săvârșește o omisiune instanța de fond, când nu se pronunță asupra mijloacelor invocate de parte, pentru a dovedi cui aparține proprietatea imobilului închiriat, și această omisiune este esențială, căci dacă se dovedea cele ce partea invocă, se schimbă soluțiunea procesului. (Cas. s. I, decizia No. 768 din 31 Octombrie 1912, prin care se casează sentința Trib. Ilfov, s. II, No. 288/912).

CASAȚIE S. II

Recurentul Gh. Gr. Arion prin d-l avocat St. Cihoschi.
Intimata Georgeta Gh. Arion prin d-l avocat Em. Franzessu.
Ministerul Public prin d-l Procuror M. Vidrașcu.

Divorț. — Injurii grave. — Chestie de fapt. — Dreptul copiilor la o treime din averea soțului vinovat. — Imobil vândut anterior întinderii divorțului. — Calcularea treimeii asupra prețului efectiv. — Art. 285 c. civil.

1. a) Este de atributul suveran al instanței de fond de a aprecia dacă anume fapte și împrejurări constituiesc sau nu injurii grave, care să motiveze desfacerea căsătoriei.

b) Dacă anterior întinderii acțiunii de divorț, soțul și-a vândut moșia ce o avea primind efectiv o sumă de bani, iar restul întrebându-l la plata datorțiilor făcute în timpul căsătoriei, averea din care urmează să se atribue treimea cuvenită copilului eșit din căsătorie conform art. 285 cod. civ., este suma ce i-a rămas efectiv din vânzarea moșiei.

Rezerva ce face instanța de fond prin dispozitivul deciziei sale, pentru atacarea în nulitate a actului de vânzare pentru simulațiune, nu poate atrage casarea deciziei, intru cât nu se aduce prin aceasta nici un prejudiciu părții și chestiunea simulațiunii aceluia act rămâne întreagă a se rezolva pe cale principală. (Cas. II decizia civilă 222 din 9 Octombrie 1912, prin care s'a respins recursul făcut contra deciziei curții de apel București s. I No. 20/912.)

Recurentul A. Popescu. lipsă.

Ministerul Public prin d-l Procuror M. Vidrașcu.

Delictul de distrugere. — Deosebire de contravenția prev. de art. 103 al. 9 legea poliției rurale.

2. Faptul de a distruge cu rea voință și fără drept porumbul sădit pe locul altuia intră în prevederile art. 352 cod. penal, iar nu în ale art. 103 al. 9 din legea poliției rurale, care prevede o simplă contravenție pedepsită numai cu amendă până la 25 lei și în care intențiunea frauduloasă nu se cere pentru existența infracțiunii. (Cas. II decizia penală No. 2138 din 11 Septembrie 1912, prin care s'a respins recursul făcut contra sentinței trib. Gorj No. 1699/912.)

Recurentul I. V. Mateescu prin d-l avocat P. Borș.

Ministerul Public prin d-l Procuror M. Vidrașcu.

* **Bancrută simplă. — Prepus. — Neținere de registre comerciale. — Bancrută frauduloasă. — Instrăinarea unei părți din activ. — Convențea cu proprietarul prăvăliei. — Urmărirea din partea acestuia a mărfii rămase, pentru a o revinde apoi tot falitului. — Art. 876 al. 5, 877 al. I, 880 și 883 cod. com.**

3. Din moment ce instanța de fond, condamnând pentru bancrută simplă pe un reprezentant al unui comerciant declarat în stare de faliment, constată că acel prepus a condus singur comerțul acestuia, fără vre-un amestec din partea lui, prin aceasta a stabilit implicit că dănsul era ținut și de obligațiunea de a avea registrele cerute de lege, ca orice prepus care este însărcinat cu comerțul patronului său.

b) Săvârșește delictul de bancrută frauduloasă comerciantul care, în scop de a frauda pe creditorii săi prin instrăinarea unei părți din activ, se pune de convențea

cu proprietarul prăvăliei, pentru ca acesta să obție o hotărâre de plată a chiriei, pe baza căreia îl urmărește și cumpără marfa ce mai rămăsese, pentru a i-o revinde apoi tot lui. (Cas. II decizia penală No. 2244 din 19 Septembrie 1912 prin care s'a respins recursul făcut contra deciziei C. Apel Buc. s. II No. 122/911).

Cererea făcută de d-l Procuror-general casație de a se regula competența în cauza lui I. C. Dumitrescu. Ministerul Public prin d-l Procuror M. Vidrașcu.

* **Lucru pierdut pe drum.** — **Găsirea lui de către un altul.** — **Tagăduire.** — **Delict prevăzut de art. 327 cod. pen.** — **Competința tribunalului.**

4. Faptul de a tăgădui găsirea pe drum a unui lucru pierdut al altuia, constituie delictul prevăzut de art. 327 c. penal, care este de competența tribunalului de a fi judecat. (Cas. II decizia penală No. 2272 din 21 Septembrie 1912 prin care s'a regulat competența trimițând afacerea la trib. Vâlcea s. I.).

CASAȚIE S. III

Recurentul Ministerul de fin. prin d-l avocat C. Marinescu. Intimații Matilda și Căp. Tomescu, în persoană.

Taxe de înregistrare. — **Inzestrare.** — **Imobil.** — **Stabilirea taxelor după valoarea declarată de părți prin act, iar nu după cea din roluri.** — **Art. 49 și 64 lit c din legea timbrului.**

1. Taxa de înregistrare pentru donațiunile între vii de bunuri mobiliare sau imobiliare, se calculează după valoarea sau estimarea ce părțile sunt datoare a declara prin act.

Prin urmare, tribunalul violează această dispozițiune a legii când, pentru a stabili taxa de înregistrare datorită fiscalului pentru o inzestrare, cu ocazia deschiderii succesiunii inzestratorului, ia ca normă venitul imobilului din roluri înmulțit cu 20, în loc de a o fixa după estimarea părților din act, de oare-ce nu este vorba de un imobil găsit în succesiune, ci de un imobil zentral. (Cas. s. III, decizia No. 400 din 5 Octombrie 1912, prin care s'a casat sent. Trib. Teleorman No. 400/912).

Recurent Minist. de finanțe prin d-l avocat C. Marinescu. Intimat St. Dabija, lipsă.

Timbru. — **Contravenție.** — **Contract de arendare fără dată certă și fără viza administr. financiară.** — **Prezentarea lui într'un proces dintre proprietar și arendaș.** — **Art. 40 și 86 l. timbrului.**

2. După art. 86 din legea timbrului, actele trebuind să poarte timbrul legal încă dela formarea lor, urmează că contravențiunea există, când se constată că contractul de arendare, prezentat de un proprietar cu ocazia unui proces intentat arendașului, nu poartă nici o dată certă, nici viza administrației financiare pusă în cele 30 zile dela punerea în aplicare a contractului conform art. 40 din legea timbrului. (Cas. s. III, decizia No. 401 din 8 Octombrie 1912, prin care s'a casat sent. Trib. Roman No. 224/912).

Recurenta Primăria Comunei Iași prin d-l avocat P. Bors. Intimatul Adolf Braunstein prin d-l avocat I. G. Săila.

Expropriere. — **Indemnizație.** — **Fixarea ei.** — **Art. 58 l. p. expropriere.** — **Text enunciativ.**

3. Art. 58 din legea de expropriere pentru cauză de

utilitate publică arată în mod cu totul enunciativ elementele ce pot servi de bază comisiunii de arbitri pentru evaluarea imobilului expropriat. (Cas. s. III, decizia No. 403 din 8 Octombrie 1912, prin care s'a respins recursul contra deciziei C. Apel Iași s. II No. 1912).

Recurentul W. Evans s. a. prin d-l avocat Chr. Dinopol. Intimatul Minist. de finan. prin d-l avocat C. Marinescu.

Timbru și înregistrare. — **Act făcut în țară străină.** — **Intrebuițarea lui în țară, fără a fi investit cu timbrul legal.** — **Dacă constituie o contravenție.** — **Soluție negativă.** — **Art. 86 și 101 l. timbrului.**

4. Art. 101 din legea timbrului prevede că actele făcute în țară străină, care ar fi supuse taxei de timbru și înregistrare, nu se vor prezenta autorităților din România și nici nu se vor putea intrebuița în țară înainte de a fi investite cu timbru legal și de a se fi perceput taxele, fără însă a prevedea vre'o penalitate în caz când ele s'ar fi prezentat autorităților din țară neinvestite cu timbru legal.

Prin urmare, aceste acte nu pot fi de cât înlăturate de autoritățile din țară, neputându-se însă aplica persoanelor ce le-au prezentat dispozițiunile art. 86 din legea timbrului, care prevede pedepse pentru acei ce în tranzacțiunile lor indicate de legea timbrului nu s'au servit de timbru legal încă dela formarea actului, căci actul fiind făcut într'o țară străină, pentru confecționarea lui nu se putea intrebuița, încă dela formarea lui timbru legal român și nici nu se putea plăti taxa de înregistrare prevăzută de legea română. (Cas. III No. 521 din 7 Decembrie 1912 prin care s'a casat sentința trib. Braila s. II No. 112/192).

Gr. M. Buicliu

Agerul și recele Buicliu, cum îl caracterizează d-l Titu Maiorescu, într'un admirabil articol al său: «Leon Negruzzi și Junimea», s'a dus.

Intr'o întunecoasă zi de eamnă, notițe rătăcite în coloanele de informațiuni ale ziarelor, inecuștințau cetitorii lor, despre moartea lui Grigore Buicliu, fără nici un cuvânt simțit de regret sau vre-o amintire caldă a personalității celui ce ne părăsise pentru veșnicie.

Și doar Buicliu este fostul Consilier la Înalta Curte de Casație. Un juriconsult în cea mai largă și ideală accepțiune a expresiei. Un iubitor al frumosului; un estest în deplinătatea nobilă a cuvântului.

Viața lui discretă și demnă, închinată științei dreptului și artei — model de devoțiune resemnată — să fie nemilicuit improspătată, tinerilor magistrați ce sârbătoresc tainic, în activitatea lor intelectuală, cutul *adevăruții* și al *frumosului*.

Înainte de a se înscrie în baroul Ieșan, pe care la ilustrat cu talentul și profundele sale cunoștințe juridice — Buicliu a îndeplinit funcțiunea de Procuror-general. Căstigase un neasemănat ascendent asupra Parchetelor, cu îndemnul înțelept, cu sfatul serios, cu atitudinea disciplinară, rigidă — dar corectă și părintească.

Am ascultat pe atâția povestind din acea vreme! Ș'am simțit un fior de entuziasm cutremurând întreaga mea ființă.

Știrea morții lui Grigore M. Buicliu, a cășunat scriitorului acestor rânduri, o imensă durere!

Alexandru Șt. Mandrea
Președintele Trib. Fălciu